

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 18

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 18", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 18*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1999 , s. 1. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-hh-txt-root.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 18

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

HH:1

Kbhvn.d. 14 Juni 1840.

HH:2

Alt er Nyt i Christo.

[a] fortes fortuna er Hedninge-Standp: Gud er mægtig i de Svage er det chr: man seer strax, at det første er en umiddelbar Bestemmelse, da Lykke her blot er Reflexen af den i den Enkelte givne umidd. Genialitæt, er den umidd. harmonia præstabilita: det andet er en reflecteret Bestemmelse, gaaer igjennem det Enkeltes Tilintetgjørelse.

dette vil blive mit Standpunkt for en speculativ chr: Erkjendelseslære. (Nyt ikke blot forsaavidt som det er noget andet, men ogsaa som Forholdet af det Fornyede det Foryngede til det Forældede Udlevede.)

dette Standpunkt vil paa engang være polemisk og ironisk.

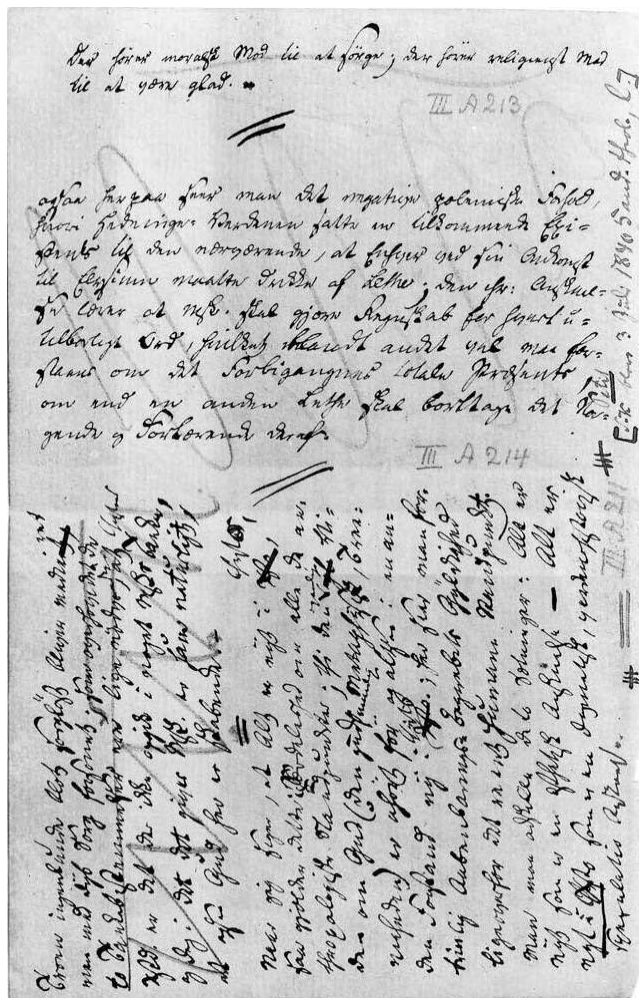
det vil tillige vise at Xstd. ikke er en Sammensærpen om en enkelt Gjenstand, om et enkelt Normal-Sindelag, – ikke som en ny Lap paa et gammelt Klædebon, men som en Foryngelses-Drik.

Det comparative Standpunkt fra hvilket man hidtil har sat Xstd. i Forhold til Fortiden er det:

Intet er Nyt under Solen.

Dette Standpunkt forholder sig negativt til Phænomenet slaaer Livet ihjel ved den abstrakte Monotonie, der her doceres, istedetfor det andet er befrugtende.

selve Mediationens Idee, den nyere Philosophies Løsen, er netop Modsætningen til det Chr:, for hvilket Standpunkt den foregaaende Existents er ikke saa let fordøielig, men ligger tungt i den og paa den, ligesom for det enkelte Individ hans Existents før

Journalen HH, s. [2] (HH:3-5)

Troen ingenlunde blot sorgløst bliver mediert, men med dyb Sorg forsonet; som overhovedet de to Tankebestemmelser ere lige nødv., at Xstd. er det der ikke opgik i noget Msk's Tanke, og dog i det det gives Msk. er ham naturligt, at ogsaa Gud her er skabende.

HH:3

Naar jeg siger, at Alt er nyt i Xsto, saa gjælder dette isærdeleshed om alle de anthropologiske Standpunkter; thi den egl. Viden om Gud (den gudl. Metaphysik, Treenigheden) er uhørt før og altsaa i en anden Forstand ny i Xsto.; her seer man fortrinlig Aabenbarings-Begrebets Gyldighed ligeoverfor det reent humane Standpunkt. Man maa adskille de to Sætninger: Alt er nyt som er en æsthetisk Anskuelse - Alt er nyt i Xsto som er en dogmatisk, verdenshistorisk speculativ Anskuelse.

HH:4

Der hører moralsk Mod til at sørge; der hører religiøst Mod til at være glad. -

HH:5

ogsaa herpaa seer man det negative polemiske Forhold, hvori Hedninge-Verdenen satte en tilkommende Existents til den nærværende, at Enhver ved sin Ankomst til Elysium maatte drikke af Lethe; den chr: Anskuelse lærer at Msk. skal gjøre Regnskab for hvert utilbørligt Ord, hvilket iblandt andet vel maa forstaaes om det Forbigangnes totale Præsents, om end en anden Lethe skal borttage det Nagende og Fortærende deraf.

HH:6

Nytaars Morgen

HH:7

Om Forsættet

HH:8

vi læse: og Gud fristede Abr: og han sagde til ham Abrh. Abrhr: og Abraham svarede her er jeg. Det er dette tillidsfulde gudhengivne Sind denne Frimodighed til at gaae Fristelserne imøde, til freidigt at svare her er jeg. vi især maa bemærke. Er det nu ligesaa med os, ell er det ikke snarer saaledes, at naar vi mærke, at de svare Prøvelser nærme sig, da ville vi saa gjerne unddrage os, vi ønskede blot en Afkrog af Verden at skjule os i, ønskede at Bjergene ville skjule os, ell. vi utaalmodigen søge at vælte Byrden fra os over paa Andre; ell. endog de der ikke søge at flygte, hvor langsom hvor modvillig flytter Foden sig frem af Banen. Ikke saaledes med Ab:, han svarer freidigt Her er jeg; han falder ingen til Besvær med sin Lidelse, ikke Sara, som han jo vel indsaae det saa saare vilde bedrøve at miste Isaak, ikke Eleazar den tro Tjener i hans Huus, hos hvem han dog snarest maatte have søgt Trøst. Vi læse: han stod tidlig op om Morgen. Han ilede som til en Glædeshøitid og ved Morgengry var han paa det af Herren bestemte Sted paa Moria. Og han kløvede Brændet, og han bandt Isaak og han antændte Baalet og han drog Kniven. Min T: der var mangan Fader i Israel der troede isit Barn at miste Alt, hvad ham kjært var, at berøves ethvert Fremtids-Haab, men der var jo dog ingen der i den Forstand var Forjættelsens Barn som Isaak var det for Abr:. Der var mangan Fader, der mistede det, men da var det jo dog Guds almægtige og urandsagelige Styrelse, da var det jo dog Gud der selv ligesom udslettede det givne Løfte, han maatte sige som Hiob Herren gav Her[ren] tog. ikke saaledes med Abraham, det var af hans egen Haand det blev fordret, Isaaks Skjebne var med Kniven lagt i Abr: Haand. Og han stod her aarle paa Bjerget han den gl. Mand med sit eneste Haab. Men han tvivlede ikke, han skuede ikke omkring tilhøire og venstre, han udfordrede ikke Himlen med sine Klager. Han vidste det var det tungeste Offer Gud kunde fordre, men han vidste og, at Intet var for stort for Gud. Vi vide nu alle Udfaldet paa Historien. Det overrasker os maaskee ikke mere, fordi vi kjende det fra vor tidligste Barndom, men da ligger Feilen i

Sandhed ikke i Historien, men i os, fordi vi ere for lunkne til ret at føle med Abraham at lide med ham. Han drog hjem glad frimodig tillidsfuld til Gud; thi han havde ikke vaklet, han havde Intet at bebreide sig. Hvis vi ville tænke os, at Abraham ved ængstet og fortvivlet at skue omkring havde opdaget den Vædder, der skulde frelse hans Søn, vilde han da ikke beskæmmet være vent hjem, uden Tillid for Fremtiden, uden Vished med sig selv om, at han var beredt til at bringe Gud et hvilket som helst Offer., uden den himmelske Røst fra Himlen som i hans Hjerte, der forkyndte ham Gud[s] Naade og Kjærlighed.

HH:9

Abraham sagde hell. ikke, nu er jeg bleven en gl. Mand min Ungdom gik hen, min Drøm opfyldtes ikke, jeg blev Mand og hvad jeg begjærede, nægtede Du mig, da blev jeg Olding, og paa en vidunderlig Maade opfyldte Du Alt; forund mig nu en stille Aften, kald mig ikke atter ud til nye Kampe, lad mig glæde mig ved hvad Du gav mig, ved min Alderdoms Trøst.

HH:10

Om det Opbyggelige, der ligger i den Tanke at vi mod Gud altid have Uret.

ellers maatte vi fristes til at mistvivle om Forsynet.

Thi var der eet Msk et eneste om han var den mægtigste, der havde levet i Verden ell. den ringeste, dette gjør Intet til Sagen, der paa Dommens Dag kunde sige med Ret mig blev der ikke sørget for, i den store Husholdning var jeg glemt; ell. om [han] end tilregnede sig selv meget dog med Rette vilde kunde sige: jeg bekjender det, jeg foer vild i Verden, jeg veeg af fra Sandhedens Vei, men jeg angrede jo min Synd, jeg anstrængte mine Kræfter i oprigtigt Forsæt til det Gode, jeg opløftede min Røst og raabte til Himlen om Hjælp men Ingen svarede, ingen Udvei øinede jeg, ingen om end nok saa fjern Beroligelse ... Var det saa da var jo Alt Taabelighed, hvor var da Grændsen.

- Enhver der har givet efter for Fristelsen, maa jo dog tilstaae, at der var en Mulighed af, at i næste Øieblik Hjælpen allerede havde været der; og dette er ikke et Sophisme, som det kunde synes det tvivlende Sind, der vil sige, at det kan man altid sige, men en Betragtning.

HH:11

Om Christi opoffrende Vandel iblandt os. –

Man har til forskjellige Tider opfattet Xsti Lidelse forskjelligt, deels den store physiske Smerte etc, men Du har jo dog fornummet, at hvor fortærende end den angrende Sorg er, saa er dog den Sorg, der griber os, naar vi lide uskyldigt, naar vi maa bære Følgerne af andres Skyld desto dybere saaledes Xsti Sorg. Men under al den Lidelse var han ikke den, der tænkte paa sig selv, ell. vel endog faldt andre til Byrde med sin Sorg, han som med saa stor Ret kunde have sagt til de Sørgende, der søgte Trøst hos ham, see I da ikke hvor meget jeg lider, hvor tungt Byrden hviler paa mine Skuldre., og dog var han til enhver Tid ethvert Øieblik redebon til at høre paa Andres Klager og Lidelser til at trøste

HH:12

Guds Prøvelser.

... Eller saae Du ham aldrig m:T: han den kjærlige Fader, der sendte sit Barn langt bort fra sig ud i Verden for at modnes og prøves til Livets Gjerning; saae Du ikke hvor ømt hans Øie hvilede paa ham, saa længe det endnu kunde følge ham, hvor bekymret han sad der hjemme og længselsfuld ventede paa Efterretning fra det kjære Barn. Og dog var det jo ham selv der paalagde ham Prøven. Det stod ham jo frit for at kalde ham tilbage, at lade ham opvoxe og ældes under sine egne Øine, at fjerne saavidt muligt enhver Fristelsens giftige Luftning fra ham. Men han indsaae, at det vilde ikke være Faderkjærlighed men utidig Svaghed og derfor sendte han ham bort; men altsaa Grunden til Prøvelsen var Kjærlighed .. Eller saa Du ham aldrig han der prøvede den, han elskede meest i Verden, saae Du ikke hvor opfindsom han var for sværere tungere og tungere Prøvelser dybere og dybere at overbevise sig og forvise sig om den Kjærlighed, hvis Besiddelse var ham hans Salighed. Saae Du ikke, hvor ængstet han var hvor urolig, hvor meget mere han ofte leed end den han prøvede; og dog var det jo hans eget Paafund han kunde være nøiet med den Kjærlighed, i hvis Besiddelse han vidste sig; men det vilde han ikke; og altsaa Grunden til Prøvelsen var Kjærlighed; og er det ikke saa at overhovedet kun hvad vi elske det ønske vi ogsaa gjennem Prøvelser at besidde.

Guds Prøvelser ere grundede i Kjærlighed.

Og synes Dig end at Billedet af hiin kjærlige Fader, der sidder hjemme saa bekymret for sit Barns Vel, er saa skjønt, og at Du derfor vil savne Noget idet Forestillingen udvider sig til hiin almægtige Fader i Himlene, saa er jo dog Forskjellen selv opløftende; thi at han ikke opbejler Efterretning fra os, det kommer jo der af at han altid er med os; og at han ikke er

ængstet for os, det er jo fordi han er den almægtige
Gud;

Guds Prøvelser ere derfor, hvilket allerede er antydet i
de to valgte Billeder:

1) opdragende.

2) sigtende til at begrunde et dybere Samfund med
Gud.

Vi vide vel at vi i mange Maader bestandig i dette
Jordeliv maa opdrages, og vi ville ikke ønske os den
Indbildning, at vi vare voxne fra den – engang maa
den jo ophøre, og Glimt deraf maa allerede føles her i
Livet.

HH:13

Du klager over Msk. over Verdens Fordærvelse, vi ville
ikke afgjøre om Du har Ret, vi ville indrømme at langt
helligere Mænd end vi ere have med mere Myndighed
ført den samme Klage:

der er ei Grund

i Haand og Mund

hvorpaa man nu kan bygge

hver Hjert er Garn

hver Eed er Skarn

hver Skalk som Barn,

hver Løfte som en Skygge.

Men meget ligger i Dig selv; thi der er jo dog en Strid,
som Ingen anden kan stride for Dig, en Tvivl, som
Ingen anden kan berolige; en Sorg som ingen anden

kan stille Sorgen og Bekymringen om Gud, er Du først beroliget herover da vil Du finde Verden meget bedre; thi da vil Du ikke søge i Verden og fordre af den, hvad den ei kan give. – da vil Du selv være istand til at trøste og berolige Andre.

HH:14

Til Dig ville vi henvende vort Sind, Du vor Gud, vi ville lade Dig raade ganske deri; thi Du er den som ophører og den som nedtrykker: saa stode vi end hædrede i Verden, høit betroede blandt Msk., var Manges Skjebne lagt i vor Haand og Mange maaskee misundelig skuede op til os, og dog vor hele Stræben, vort Idræt, vor Længsel vort Haab i Verden ikke fandt Naade for dine Øine, retfærdige Gud, o hvad var da slig Herlighed mod denne Usalighed; og staaede vi nedbøiede og bekymrede, miskjendte, forladte, ene med vor Sorg, og dog dit Øie, som skuer i Løndom, med Velbehag hvilede paa vor Stræben vort Idræt, vort Haab vor Forlængsel efter Dig, og hvad var da slig Gjenvordighed mod denne Salighed; og stode vi ydmygede og sønderknusede ved Tanken om egen Skyld, havde vore Synder gjort os fremmede for Msk, saa ingen Trøst lød over til os, og dog vor Anger havde fundet Veien til Din Throne barmhjertige Gud og Naade for Dine Øine, o hvad var da slige Lidelser mod denne Salighed

HH:15

~~Xstendommen vil være os Alt.~~

HH:16

~~afmægtig de himmelske Kræfter over sig, i Stridens Hede skal Guds Naade overskygge dig.~~

HH:17

Guds Faderkjærlighed.

.... og synes det Dig end, at idet Tanken vandrer ud fra det fædrene Hjem og forvilder sig ud i den vide Verden for at hæve sig til Forestillingen om han alle Tings almægtige Skaber og dog tillige Alles fælleds Fader, at Du dog gaaer glip af Noget af den Forkjærlighed nemlig, der blev Dig tildeel i dit Fædrene Hjem, fordi han din jordiske Fader kun var din Fader og kun Du hans Barn, og synes det Dig som en Følge deraf, at Billedet ikke passer ganske, da du jo føler, at slige jordiske Forestillinger ikke bør tages

med, nu vel saa indrømme vi, at Billedet passer ikke ganske.

Men naar Du da selv ængstet og bekymret kom til ham din jordiske Fader for at finde Trøst og Beroligelse og Du da fandt ham selv nedbøiet sørgmodig, og saaledes hans Sorg kun forøgede ikke lindrede din egen om Du end et Øieblik glemte Din egen af Medfølelse med hans Lidelser; og Du derimod sønderknuset og afmægtig vendte Dit Sind og Din Tanke til ham, der sørger for Alle, og fandt ham altid mægtig i den Svage, mægtigere jo svagere Du selv blev, min Tilhører da passer Billedet hell. ikke ganske og vel Dig jo mere Du fornemmer at Billedet ikke passer. Var det derfor i det Foregaaende med et vist Veemod at Du fornam, at skjøndt Du tog det Bedste, Du havde paa Jorden for dermed at udtrykke det Himmelske, at dog ogsaa dette ikke naaede op til Himlene men underveis opløstes og forsvandt for Dig, saa er det nu ikke saa; thi nu haver Du fornummet, at det er ikke efter den jordiske Benævnelse at Gud kaldes saa, men at det er omvendt, at det er omvendt, at det er som Skriften siger, at det er efter ham din himmelske Fader, at al Faderlighed har Navn i Himlen og paa Jorden, at Fadernavnet ikke stræber op fra Jorden til Himlen, men fra Himlen stiger ned til Jorden, saa at om Du end havde haft den bedste Fader, der kunde gives paa Jorden, saa er dog ogsaa han kun din Stedfader, kun en Afglands af den Faderkjærlighed, efter hvilken han er nævnet. -

HH:18

kun en Skygge en Afglands, et Billede, en Lignelse, en mørk Tale om den Faderlighed af hvilken al Fad. har Navn i Himlen og paa J. O! m: T: har Du fattet denne Salighed, eller rettere er det lykkedes min Fremstilling at minde Dig om, hvad Du eier bedre og rigere og saligere; ell rettere har jeg Intet forstyrret Dig.

HH:19

Hvad det er at ville gjøre Erfaring

over Ev: om Nicodemus.

Bøn

... og naar Du benaader os med en af de bedre Timer, da vil vi bede Dig, at den ikke maa være een af de mange flygtige Stemninger, der blot urolige vort Sind i forskjellig Retning men at enhver saadan Time maa i sig indeholde en Forjættelse om at den ikke skal være den eneste, for at Sorgen ikke saaledes skal overvælde os, at naar Besøgens Time kommer vi da ikke skulde kunne samle os dertil; ell. Glæden saaledes henrive os, at Velsignelsens Øieblik svandt os ubemærket og ubenyttet hen. Vi vide vel at det

ikke er givet os skrøbelige Msk. at have det Gudd. bestandig iboende i os, men vi vide jo dog ogsaa, at det er derefter vi stræbe, og at Du ikke vil lade Dig uden Vidnedsbyrd, og at Din Naade ikke er en Kilde, der udtørres fordi vi øse af den, men som kun sprudler desto rigeligere og springer desto højere jo dybere vi grave. Vi formaae ikke at bestemme Tid og Sted, men lær Du os at berede vort Sind, saa det i det beleilige Øieblik ikke maa være udygtigt og uværdigt til at modtage ikke koldt og ufrugtbar. -

at gjøre Erfaring ja det er en stor Tanke at have levet meget, at eie en [u]dtømmelig aandelig Skat som aldrig kan tages fra os ja det er et stort Maal. Det er dette Ønske, der begejstrer den Yngre, naar hans Hjerte svulmer af ubestemt Længsel, han ønsker at Intet maatte undgaae hans Blik, Intet maatte være uprøvet af ham, at han maatte forsøge sig i Alt, vel ofte forbunden med det forfængelige Ønske, med Rette at kunne sige ogsaa dette har jeg fornummet. Og det er ikke blot det Glædelige men ogsaa det Sørgelige ønsker han at have være prøvet i, for senere med Glæde at erindre sig om, at ogsaa Sorgens Bæger blev ham rakt, at han har smagt dets Bitterhed, og dog holdt sig opreist.

Men her er det Feilagtige allerede at ville have oplevet Alt, før han ret er begyndt at leve.

Og nu den Ældre ham forudsætte vi jo om at han har oplevet det og om den ungd. Higen end ofte indbilder sig at det, den Enkelte har oplevet, er Intet mod det, han selv skal opleve, om han end med Stolthed tænker sig selv som den bedagede Mand, der er langt rigere paa Erfaring, saa har han dog en vis Ærbødighed for det den Ældre eier fordi det dog er erfaret; thi hvor sørrgeligt vilde det ikke være, at tænke sig en Olding, der sit hele Liv igjennem blot havde været samtidig med sit eget Liv, vidste om det som han veed om enhver anden udv: Begivenhed, vidste Time og Klokkeslet, men den indre Tilegnelse deraf, - Vi see saaledes at hverken den urolige Higen ud i Verden, ell. den blotte Leven i Verden er nok for at gjøre Erfaring. I en vis Forstand gjør ogsaa de vel Erfaring, men da der ikke i dem udvikler sig den Magt, der overvinder det Hele og overskuer, blive de aldrig klog af Erfaring. Der til hører den villies-Akt, som vil gjøre i Erfaring, som i Sorgens Øieblik vil erindre sig den Glæde, den har oplevet, i Glædens Time ikke glemme den Sorg, der truer

HH:20

Xstlig Erfaring.

..... ogsaa denne Andagtstime skal nu snart være forsvunden, den skal maaskee have Betydning for Dig,

saa Du ofte vil erindre den, ell. den skal sporløst forsvinde, saa Du om en føie Stund forgjæves vil søge at besinde Dig paa den – vi vide det ikke, hvo kjender Aandens Virksomhed, der farer hen som Veiret og Ingen veed hvorfra den kommer ell. hvor den farer hen; men det vide vi, at hvis Din Tilstædeværelse her i Herrens Huus din Andagt i hans Tempel ikke er ligesom Blomsten og den rigeste Udfolden af den stille huslige Andagt, der daglig styrker Dig til din Gjerning, helliger Din Glæde, adler din Sorg

HH:21

..... og naar da Fristelserne nærme sig, da ville vi ikke unddrage os dem, fordi vi jo vide, at derved ere de ikke overvundne, at de tvertimod komme stærkere igjen, vi ville ikke hensynke i en afmægtig Døs, saa at vi næsten mere maa sige, at det skeer med os end at vi handle, for at vi ikke, hvis Fristelsen end ikke henriver os til Fald, skulle staae beskæmmede som de, der maa sige, at det ikke var vor Skyld, at vi ikke faldt, men en Skjebne, der frelste os. Vi sige dette ingenlunde som om vi ville nære den forfængelige Tanke, at det var os selv, der frelste os ved vor egen Styrke; thi vi vide, at vi Intet formaae uden Gud, men Alt, naar Gud er med os. Vi sagde derfor med Flid, at det var som en Skjebne der frelste os, thi hvorledes turde vi kalde det en Styrelse, og derved hæve Tanken til Gud, naar vi i samme Øieblik bleve os bevidste at vi ikke havde været selvvirksomme; thi ligesom Gud skal være med os, hvis Noget skal udrettes, saaledes maa vi ogsaa saa at sige være med Gud, være vaagne, Xsti Medarbejdere, ikke indslumrede ell. hendrømmende; thi en Udrivelse af Fristelse uden vor Medvirkning giver ingen Sikkerhed for ny Strid, ingen udaf Striden fornyet og bekræftet Tillid til Guds Bistand. –

HH:22

det andet Angreb af Fristelsen er altid det værste., hvad enten det finder os overmodige over at have beseiret det første, ell. bekymrede over at have unddraget os fra det første. –

HH:23

og Gud skal gjøre Fristelsen og dens Udgang saa vi det kunne bære. Du, m: T:, du der blev forsøgt i svare Fristelser, og du streed maaskee ofte den gode Strid og seirede, ak men naar Du da stundom bukkede under i Fristelsen og Du stod der, naar den seirede over Dig ak og Du da stod der med Bevidstheden om at Slaget var tabt og Du skuede ud over det Øde der var i Din Sjæl, og det var Dig som Alt var tabt, og Fortvivlelsen vinker Dig, dens Begeistring allerede beruser Dig, Da faldt maaskee disse Ord dig paa Sinde: Gud skal gjøre Fristelsens Udgang saa vi den kunne bære, thi Fristelsens Udgang er ikke altid Seier,

men dens Udgang skal Gud dog gjøre saa vi kunne bære den, og din Sjæl skal atter blive ædru og vaagen.

HH:24

Menighedens Forhold til Xstus

under Billede af Brudens til Brudg.

det kunde maaskee synes upassende, ... det Guddl. bliver i vor Tid hævet langt høiere end at det skulde nøies med slige Billeder .. det er nu baade godt og ondt og man skal aldrig overse Billedets Betydning ... man bør ikke leie med slige Billeder ell. læfle dermed. ... Eller skulde Grunden til at man ikke ynder dette Billede, naar det da ell. opfattes reent, ikke være, at Kjærligheden i vor Tid ikke er saa opoffrende, saa begeistret saa udholdende. Her maae vi nu erindre, at hele Livet jo er Forlovelsens Tid, Graven er Brudekamret, Himlen ell. er det ikke saa, naar vi tænke os det salige Øieblik, da den Troende efter de mange Vildfarelser, de mange Misforstaaelser, efter at have overvundet de mange Gjenvordigheder og de mange Fristelser nu endelig synker i sin Frelasers Arme. -

HH:25

Om Syndernes Forladelse.

Man har ofte talt med en vis Ringeagt om Xstd. i Sammenligning med de store Opgaver, Mskheden ellers har sat sig; man har beklaget at den forkleinede det Store i Msk: ell. man har spottet over dens Nemhed, at den slet ikke fordrede Msk Selvvirksomhed, men en uvirksom Modtagen og det var det, man forstod ved Tro. Men som Xstd. er det næmmeste saa er den og det Sværeste netop fordi det falder Msk vanskeligst at betvinge sig selv ... saaledes her Syndernes Forladelse. Der bliver ikke befalet Dig at Du skal gjøre dette ell. Hiint, der bliver ikke anviist en Vei til at afarbeide din Skyld; men Du skal tro at der er en Syndernesforladelse

Det er umuligt siger Du, der allerede i din Viisdom blev færdig med Xstd, det er umuligt fordi det er

ubegribeligt det er umuligt siger Du, som saa gjerne vilde ønske, at det var sandt, som endnu bestandig dvæler med Dit Blik ved Xstd, fordi Du føler, at derfra maa det komme, hvis det overhovedet skal komme Det er umuligt siger Du, Du som dog fornåm at det er virkeligt, Du, hvis Anger blev forklaret til en stille Sorg, det er umuligt siger Du, og udtrykker dermed din uudsigelige Tak til Gud, der af sin ubegribelige Naade og Barmhjertighed har i Xsto forligt sig med Verden. -

HH:26

Gode Gjerninger

Vi erindre jo dog Alle en Tid, da vi ønskede at glæde om muligt endog at overraske en Fader en Moder ell. hvem der forøvrigt var os kjær, med en Gave, og naar vi da bragte den halv unselige over dens Ringhed, med bortvent Ansigt, saaledes bør den gode Gjerning være, blyfærdig ..., da stode vi jo dog ikke med Regnskabs-Bogen opslagen og sagde det giver jeg Dig, og nu fordrer jeg det af Dig den venstre Haand bør ikke vide hvad den høier gjør, fri for al Selvreflexion. Som Børn bragte vi vore Forældre de Gaver, de ofte selv havde givet os, og saaledes altid med Gud.

HH:27

... Thi hvad hjalp det Dig og, at Dit Øie var lukt, saa Verdens Glands ikke frydede det meer, hvad hjalp det, at dit Øre var lukket, saa Verdens Forfængelighed ikke banede sig Vei ind deraf, hvad hjalp det Dig, at dit Hjerte var koldt og roligt, saa Verdens Bedrifter ikke bevægede det mere; hvad hjalp det Dig, naar dit Øie ikke atter var aabnet for den himmelske Herlighed, Dit Øre opladt for de uudsigelige Taler, der ere herovenfra, dit Hjerte ikke bevæget og fuldt af himmelsk Mod.?

HH:28

Herre vor Gud lær Du os at bede rettelig, at vor Sjæl maa aabne sig for Dig, at den ikke gjemmer et hemmeligt Ønske, som den veed Du ikke vil opfylde, men at den da hell. ei nærer en lønlig hemmelig Frygt for at Du skulde nægte den Noget, der kunde tjene til dens Fred og dens Frelse, saa den maa søge og finde sin Hvile der, hvor den ene kan have, i ydmyg Tak til Dig; thi først da naar vi forstaae altid at takke Dig, først da have vi overvundet Verden.

HH:29

.. og Xstussidder jo ikke altid ved Faderens høire

Haand, men naar Farer true, da reiser han sig, da staaer han opreist, som jo Stephanus saae ham staaende ved Faderens Høire.

HH:30

over Ev: om Nicodemus.

Om det at ville gjøre Erfaring .

det er det den Yngre tragter efter, den Ældre er stolt af.

...

Ogsaa denne Andagts Time skal nu snart være forsvunden; den skal maaskee have Betydning for Dig, saa Du ofte vil erindre den, den skal maaskee sporløst forsvinde, saa Du om en føie Stund forgjebes vil søge at besinde Dig paa den – jeg veed det ikke, hvo kjender Aandens Virksomhed, der farer hen som Veiret, og Ingen veed, hvorfra den kommer ell. hvor den farer hen; men dette veed jeg, at hvis Din Tilstedeværelse i Herrens Huus, din Andagt i hans Tempel, ikke er ligesom Blomsten og den rigeste Udfoldelse af den stille huslige Andagt, der daglig styrker Dig til Din Gjerning, helliger Din Glæde og adler Din Sorg –

HH:31

.... Og naar da Fristelserne nærme sig, da ville vi ikke unddrage os dem, fordi vi jo vide, at derved ere de ikke overvundne, at de tvertimod komme stærkere tilbage, vi ville ikke hensynke i en afmægtig Døs, saa at vi næsten mere maae sige, at det skeer med os end at vi handle, for at ikke, hvis Fristelsen end ikke river os hen, vi dog ikke skulle staae beskæmmede som de, der maa sige, at det ikke var vor Skyld, at vi ikke faldt; men tilstaae, at det var en Skjebne^a. Vi sige dette ikke som om vi ville nære den forfængelige Tanke, at det var os selv, der frelste os ved egen Styrke; thi vi vide, at vi Intet formaae uden Gud, men fordi vi sætte vor Glæde og vor Salighed i at vide, at vi med Gud formaae Alt.

a at vi ikke indslumre og drømme os fra Fristelsen; thi en saadan Undgaaen af Fristelsen uden vor Medvirkning giver ingen Sikkerhed for ny Strid, ingen ud af Striden vundet fornyet og bekræftet Tillid til Gud.

HH:32

Vort Samfund med Xstus

en Homilie.

over Rom: »hverken Engle, Djævle, ...

Engle (Gal. 1., 8.

Djævle (Eph.)

Nærv:

Tilkomd.

det Høie

det Dybe.

.... Paulus har nævnet Alt, dog een Ting har han ikke nævnet, men han var jo ogsaa en Herrens Apostel. Vi ville nævne den: at ikke vi selv. Det er endnu en Fjende.

HH:33

Menigheden som Xsti Brud

over det Evangelium om en Konge, der gjorde sin Søns Bryllup.

.... Naar vi tænke os det salige Øieblik, da efter de mange Adskillelser, de mange Prøvelser, de endelig forenes, som elske hinanden.

Vi maae jo dog bruge Billeder, hvorfor ikke det bedste?

HH:34

Han lærte af hvad han leed

Dette siges om Xstus selv – og dog hvis nogen skulde have været fritaget derfor, da var det vel ham, der vidste Alt.

denne Methode er Inderlighedens